

Гарантії захисту прав суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність на тимчасово окупованій території

Нескороджена Л.Л., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014р. тимчасово окупованою територією визначається:

1) сухопутна територія Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, внутрішні води України цих територій;

2) внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглого до узбережжя континентального шельфу України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України;

3) повітряний простір над територіями.

Не дивлячись на те, що певна частина Донецької та Луганської області не підконтрольна українській владі, зазначені області не визнані тимчасово окупованими територіями України. Разом з тим, з метою створення умов для якнайшвидшої нормалізації обстановки, відновлення правопорядку, конституційних прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, для відновлення життєдіяльності в населених пунктах у Донецькій та Луганській областях та розвитку територій був прийнятий Закон України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» від 16.09.2014 № 1680-VII.

Ст.13 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» передбачає, що особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території визначаються законом, однак такий закон на даний час прийнятий лише щодо Криму (Закон України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» від 12 серпня 2014р.(надалі – Закон про Крим.)

В Законі про Крим були встановлені такі гарантії захисту прав суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність на тимчасово окупованій території Криму:

1. була створена вільна економічна зона (надалі – ВЕЗ) «Крим» строком на 10 років, які можуть як скорочуватися, так і збільшуватися.

2. звільнення від оподаткування. На території ВЕЗ "Крим" не справляються загальнодержавні податки та збори, визначені ст.9 Податкового кодексу України, та збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, передбачений Законом України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування». Витрати юридичної особи, прирівняної до резидента, що були понесені на оплату вартості товарів (робіт, послуг), поставлених особою, прирівняною до нерезидента, включаються до складу витрат такої особи у сумі, передбаченій п. 161.2 ст. 161 Податкового кодексу України для офшорних компаній.

3. Поставка товарів на (з) територію ВЕЗ «Крим», а також поставка послуг на (з) територію ВЕЗ «Крим» підпадає під регулювання законів України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання». Такі поставки не підпадають під норми міжнародних угод (договорів), що регулюють питання міжнародного обігу товарів, зокрема (але не виключно) про зони вільної торгівлі, або укладені у межах ГАТТ/СОТ.

Тимчасове ввезення зареєстрованих на території ВЕЗ "Крим" автотранспортних засобів (моторних транспортних засобів, причепів, напівпричепів) чи рухомого складу залізниць, що використовуються у перевезеннях через адміністративний кордон ВЕЗ «Крим» для платного транспортування осіб або для платного чи безоплатного промислового чи комерційного транспортування товарів разом з їх звичайними запасними частинами, приладдям та устаткуванням, а також мастилом та паливом, що містяться в їх звичайних баках, упродовж їх транспортування разом із транспортними засобами комерційного призначення, здійснюється з повним умовним звільненням від оподаткування в порядку, встановленому законодавством України для переміщення транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Митні формальності, пов'язані з переміщенням товарів, транспортних засобів комерційного призначення та громадян через адміністративний кордон ВЕЗ «Крим», здійснюються у зонах митного контролю, розташованих у місцях, визначених у ст. 329 Митного кодексу України, як при переміщенні через митну територію України.

4. Валютне регулювання. На території ВЕЗ «Крим» може застосовуватися мультивалютний режим, за яким в оплату вартості товарів (робіт, послуг), що продаються (надаються) у межах ВЕЗ «Крим», приймається як гривня, так і валюти іноземних країн, включені Національним банком України до 1-2 груп Класифікатора іноземних валют та банківських металів. Будь-які безготівкові платежі (перекази) з території ВЕЗ «Крим» на іншу територію України чи з іншої території України на територію ВЕЗ «Крим» здійснюються виключно у гривні або у вільно конвертованій валюті. Особливості режиму таких платежів (переказів) встановлюються Національним банком України.

5. Участь в державних закупівлях. Суб'єкти господарської діяльності з місцезнаходженням (місцем проживання) на території ВЕЗ «Крим» можуть набути статусу учасників, учасників попередньої кваліфікації чи виконавців, а товари (роботи, послуги), походженням з території ВЕЗ «Крим», можуть бути об'єктом державних закупівель на загальних підставах згідно із Законом України «Про здійснення державних закупівель», що здійснюються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів (ст. 10 Закону про Крим).

6. Евакуація бізнесу. Будь-якій юридичній особі - резиденту України, яка змінило (змінила) своє місцезнаходження з тимчасово окупованої території на іншу територію України:

а) списується податковий борг, суми розстрочених (відстрочених) грошових зобов'язань за будь-якими податками (зборами, обов'язковими платежами), що виникли з моменту тимчасової окупації.

б) надається звільнення від будь-якого оподаткування (у тому числі згідно із ст. 271 Митного кодексу України) основних засобів і малоцінних та швидкозношуваних предметів, що належать юридичним особам, які переносять місце своєї діяльності з тимчасово окупованої території на іншу територію України, та вивозяться для подальшого використання у

господарській діяльності, за умови, що такі основні засоби перебували на балансі підприємства станом на 1 січня 2014 року у вільному обігу на території України.

Такі основні засоби можуть бути відчуженими до їх введення в експлуатацію за новим місцем розташування на іншій території України чи протягом 12 місяців після такого введення в експлуатацію за умови сплати податків, зборів згідно із ст. 30 Податкового кодексу України;

в) дозволяється включити до складу витрат з метою оподаткування податком на прибуток підприємств:

підтверджені належним чином витрати, понесені у зв'язку з евакуацією основних засобів та запасів з тимчасово окупованої території на іншу територію України;

100 відсотків амортизації основних засобів, що евакуюються з тимчасово окупованої території України та були введені в експлуатацію на іншій території України.

Проблемні питання правового забезпечення процедури банкрутства в Україні

Гелич Ю.О., кандидат юридичних наук, доцент професор кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС
Збанацький О.Ю., начальник юридичної відділу Приватного підприємства «Кіностудія дитячих та юнацьких фільмів імені О.О. Ханжонкова»

Ринковій економіці притаманне така явище, як банкрутство суб'єктів підприємницької діяльності. Воно характеризує неспроможність підприємств (організацій) задовольнити вимоги кредиторів щодо оплати товарів, робіт, послуг, а також забезпечити обов'язкові платежі до бюджету і позабюджетних фондів. По бажання який в результаті здійснення переліченої статутном господарської діяльності став неплатоспроможним тобто на певний час зупинив платежі за зобов'язаннями перед відповідними бюджетами або своїми контрагентами застосовуються чисельні санаційні заходи з метою відновлення його платоспроможності та запобігання банкрутству [2, с. 128]. Такі заходи можуть вчинятися щодо неплатоспроможного боржника його засновниками (учасниками) власниками його майна (органом уповноваженим управляти майном) центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в межах своїх повноважень, інвесторами. Нормативну основу даного питання складає Закон «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14 травня 1992 р. який слід розглядати як законодавчий акт що містить спеціальні норми які мають пріоритет по відношенню до норм загальних щодо негуповання появику пововалження в спггггах про банкрутство відновлення платоспроможності боржника визнання його банкрутом та застосовання ліквідаційної процедури укпалення мипової угоди між боржником та кредиторами заловлення вимог кредиторів тощо. Відповідно виникає суспенечність певних норм зокрема Цивільного кодексу, Господарського кодексу, Господарського і Цивільного процесуальних кодексів, в яких закріплено принцип рівності сторін та в процесі розглядються приватні інтереси відповідача-боржника і позивача-кредитора як окремих осіб закон має інші принципи. А саме: конфлікт інтересів, підпорядкування приватного інтересу більшості, тобто пріоритет загального інтересу над приватним; заміна